

8 Αυγούστου 2014

Οι κατά σάρκα αδελφοί Γέροντες Παΐσιος και Δαμασκηνός οι Σταυροβουνιώτες

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ο Γέρων Παΐσιος ο Σταυροβουνιώτης

Αξιοζήλευτον παράδειγμα μοναχικής ακριβείας μας κατέλιπον οι ευλαβέστατοι κατά σάρκα αδελφοί, Παΐσιος και Δαμασκηνός, οι οποίοι δεν επεσκέφθησαν τον Άθω, αλλ' εφοίτησαν μετά ζήλου παρά τους πόδας πρώην Αθωνιτών πατέρων.

Η καταγωγή των ήτο από την Αραδίππου, κωμόπολιν πλησίον της Λάρνακος, της Κύπρου. Ο πατήρ των ήτο ιερέυς, και αφήκε λαμπράς αναμνήσεις αρίστου λειτουργού και πνευματικού πατρός εις το ποίμνιόν του. Διεκρίθη διά την αυστηρότητα της ζωής του και διά την πνευματικήν του διάκρισιν. Εάν το δένδρον «εκ των καρπών γινώσκεται», δεν κάμνομεν λάθος τοποθετούντες τους αγαθούς αυτούς βλαστούς πλησίον της ρίζης των.

Ο Παΐσιος ήτο μεγαλύτερος εις την ηλικίαν αλλά και εις την αγαθήν πρωτοβουλίαν προηγήθη του αδελφού του Δαμασκηνού, εις την αρίστην εκλογήν. Αναχωρών πρώτος διά «νά επιρρίψη εαυτόν εις τας αυλάς του Κυρίου», κατά το λόγιον, προσετέθη ενωρίς εις την τότε ολιγάριθμον αδελφότητα του Σταυροβουνίου μου φαίνεται δε πως έφθασεν εις την ζωήν και τον πρώτον κτίτορα.

Ο αδελφός του Δαμασκηνός ωργίσθη, διότι του έκρυψεν ο Παΐσιος την απόφασίν του να μονάση και διά αρκετόν χρόνον δεν ήλθεν εις καμμίαν επαφήν μαζί του. Ακολούθως ο πατήρ των, ο οποίος προείδε την προκοπήν των, παρεκίνησε τον Δαμασκηνόν να υπάγη να επισκεφθή τον αδελφόν του εις την μονήν και να επανασυνδεθή μαζί του. Επείσθη και υπήκουσεν ο καλόβολος Δαμασκηνός και επεσκέφθη την Μονήν, διά να μή επιστρέψη ποτέ πλέον εις τον κόσμον, αλλά να παραμείνη έχων το ίδιον φρόνημα με τον ομόψυχον αδελφόν του Παΐσιον μέχρι τέλους και να δοξάση, όπως και ο Παΐσιος, τον Θεόν με την ενάρετον ζωήν του.

Η παντέφορος Θεία Χάρις, η οποία ελκύει πλησίον της τους ιδικούς της, «η τα ασθενή θεραπεύουσα και τα ελλείποντα αναπληρούσα», έλαβε εις τους κόλπους της τους δύο ανεπαίσχυντους εργάτας της δικαιοσύνης ως ομαίμονας, ομόφρονas και ομοϊδεάτας· ομοίους και εις το ότι η ζωή των υπήρξε μία ολόφωτος σελίς εις το στερέωμα της Εκκλησίας μας.

Με την σειράν μου δεν κρύπτω και εγώ ο ευτελής, ότι πολλήν ωφέλειαν απεκόμισα εις την νεανικήν μου τότε αρχήν, από τους δύο αυτούς εργάτας της αρετής· διότι έβλεπον να πάλλη μέσα των η θέρμη του ιερού ζήλου, την οποίαν προκαλούσεν η ακούραστος φιλοπονία των, παρά το ότι ευρίσκοντο εις προκεχωρημένην ηλικίαν, οπότε ο ζήλος συνήθως μαραίνεται.

Ιερά άμιλλα υπήρχε μεταξύ των αθλητών αυτών, οι οποίοι ηγωνίζοντο απροσκόπτως, «ίνα μηδέν αυτοίς λείπη»· και δεν τους διέφευγεν αφορμή ή πρόφασις νομίμου αθλήσεως διά να συντρίψουν, «χάριτι Χριστού», τα γνωρίσματα του «παλαιού ανθρώπου».

Η υπακοή και η υποταγή είχαν την πρώτην θέσιν. Δι' αυτό δεν έλειπον από μεν τον απλούστερον και άκακον Παΐσιον η θέρμη και η φλόξ της θείας αγάπης, εις σημείον που να φαίνεται εκτός εαυτού και να λησμονή τους νόμους του πόνου και του κόπου· από δε τον σοβαρώτατον Δαμασκηνόν δεν έλειπον αντιστοίχως τα δάκρυα και η ταπείνωσις.

Ω μακάρια όντως δυάς, ομόφρον και ομόζηλε! Ποσάκις παρεδειγμάτισας την ευτέλειάν μου, όταν αι νεανικαί μου απειρίαι με εβασάνιζον. Τόσον εξεδηλούντο ενίοτε τα δάκρυα και ο κλαυθμός εις τον μακάριον αυτόν Δαμασκηνόν εντός του ναού όταν έψαλλεν η ανεγίνωσκε, (κυρίως τον προοιμιακόν ψαλμόν), ώστε δεν ηδύνατο να συνέχιση. Κάθε τι το οποίον δεν ήτο η δεν εθεωρείτο υπακοή, δι' αυτούς ήτο ξένον και απαράδεκτον.

Εις τον μακάριον αυτόν Παΐσιον, ο οποίος ήτο ήδη γέρων και κυφός από τους

συνεχείς κόπους και την φιλοπονίαν την οποίαν είχε πάντοτε ως σύντροφον, ήτο άγνωστος η ανάπαυσις και η αργία. Η συνεχής ευχή, την οποίαν πάντοτε διετήρει εσωτερικώς, τον ηρέθιζε προς την δίψαν εκείνου ο όποιος καλεί προς εαυτόν τους «κοπιώντας και πεφορτισμένους», ώστε και αυτός ο ευλογημένος να μή απουσιάζη ποτέ και με καμμίαν αφορμήν, όταν οιανδήποτε ώραν εκαλείτο.

Νεαρός, έξω εις τους αγρούς με τους εργάτας, εις τον θερισμόν, εις τα ζώα, εις τας φορτωεκφορτώσεις, αργότερον δε γέρων εντός της Μονής, εις τον φούρνον, εις το μαγειρείον και οπουδήποτε υπήρχε κόπος και εργασία ακάθαρτος και από άλλους ανεπιθύμητος, ευρίσκετο πάντοτε χαρίεις, πρόθυμος, σιωπηλός παρακινών τους πάντας προς ευσέβειαν και συστολήν.

Εις τας ακολουθίας εντός του ναού εκορυφούτο ο ζήλος και η προθυμία του. Ποτέ δεν έδίστασεν ή απέφυγε την ανάγνωσιν ή την ψαλμωδίαν, όση και αν ήτο, και όσον και αν ήτο αυτός καταβεβλημένος υπό του κόπου. Ανεγίνωσκε ως μικρόν παιδίον ακόπως και προθύμως τας «ώρας, τα καθίσματα ή και τας αναγνώσεις. Ανεγίνωσκε ακόμη και εις την τράπεζαν, χωρίς ποτέ να υπολογίση το γήρας του ή την θέσιν του, η οποία ήτο μεταξύ των πρώτων γερόντων της Μονής.

Όταν απεσύρετο εις το δωμάτιόν του, αν δεν είχεν απόλυτον ανάγκην δια την ολίγην του ανάπαυσιν, δεν έλειπε το βιβλίον από τας χείρας του και συνάμα τα ολόθερμα δάκρυα, τα οποία πάντοτε είχε εις τους οφθαλμούς του όταν ανεγίνωσκε. Το όνομα και μόνον της Κυρίας Θεοτόκου να ήκουεν, ή να έβλεπε την εικόνα της, ελησμονούσε τον εαυτόν του, τον εκυρίευεν ο πόθος και η αγάπη της, και ως μικρόν παιδίον ωρμούσε με πόθον να την προσκύνηση και ηκούετο ο ήχος του ασπασμού του εις την εικόνα της από μεγάλην απόστασιν.

Πως ημπορεί να περιγραφή ή να κατανοηθή από άλλους μία ψυχή καθηλωμένη εις τον φόβον τον Κυρίου, την οποίαν το βέλος της θείας αγάπης επλήγωσε και κατέστησεν «πεινώσαν και διψώσαν» τον Κύριον Ιησούν; Αφήνεται το συμπέρασμα εις όσους έχουν πείραν, εις όσους η Θεία Χάρις της Μεταμορφώσεως ήνοιξεν τους οφθαλμούς και έγνωσαν ενέργειαν θείων μυστηρίων και ότι «τοις αγαπώσι τον Θεόν πάντα συνεργεί εις αγαθόν».

Ο Γέρων Δαμασκηνός ο Σταυροβουνιώτης

Άμιλλα ευγενής υπήρχε μεταξύ των μακαριστών αυτών αδελφών, και διά τούτο, ότι έλειπεν από τον ένα υπήρχεν εις τον άλλον.

Τόση ήτο η ακτημοσύνη και η απόλυτος «πενία» του γέροντος Δαμασκηνού, ώστε αν και απίστευτον εις τους πολλούς -καθώς πολλάκις ιδίοις όμμασι διεπίστωσαν- δεν είχεν ούτε τα αναγκαία μέσα διά την συντήρησίν του. Δεν είχεν άλλο εκτός από το παλαιόν ράσον και το καλυμμαύχιον, τα οποία εφορούσεν εις την εκκλησίαν. Ελάμβανε άλλα μόνον όταν αυτά κατεστρέφοντο τελείως. Εις το δωμάτιόν του δεν ημπορούσε κανείς να σταθή. Η στρωμνή του ήτο τόσον παλαιά και εφθαρμένη ώστε δεν θα ημπορούσεν άλλος να κοιμηθή. Δεν είχεν άλλο τίποτε, έκτος από εν σεσαθρωμένον κάθισμα και εν διαλελυμένον ράκος διά χαλί. Αυτή η

εικόν του δωματίου -η του «σταδίου» μάλλον- αυτού του αθλητού, μένει ακόμη ζώσα εις την μνήμην μου, και εάν δεν έβλεπα ότι μένει εκεί, δεν θα επίστευον ότι είναι δυνατόν να ζήση εκεί άνθρωπος. Ήτο εις από τους αρχαιότερους μοναχούς της Μονής, εις όλην δε την ζωήν του ήτο διοικητικόν μέλος αυτής. «Τοις ερημικοίς άπαυστος ο θεός πόθος εγγίνεται, κόσμου ούσι του ματαίου εκτός».

Τόσος ήτο ο ζήλος και ο προς τον Θεόν πόθος των μακαριστών αυτών Γερόντων, που μόνον ως υπερφυσική κατάστασις ημπορεί να ερμηνευθή. Εις προκεχωρημένον γήρας και με κατάξηρον το σώμα, είχαν τόσην αυταπάρνησιν και προθυμίαν διά κάθε είδους εργασίαν, ώστε και ημείς οι νεώτεροι διερωτώμεθα, εάν είχαν πλέον αίσθησιν των φυσικών νόμων. Δικαίως ο μέγας Ιωάννης ο Σιναΐτης λέγει: «Όστις σώμα ενίκησεν ούτος φύσιν ενίκησε, και όστις φύσιν ενίκησεν, όντως υπέρ φύσιν εγένετο». Επίσης εδώ αρμόζει το «τοις ερημικοίς ζωή μακαρία εστί, θεϊκώ έρωτι πτερουμένοις».

Πηγή: Γέροντος Ιωσήφ, Όσιων Μορφών Αναμνήσεις, Ψυχωφελή Βατοπαιδινά 4, β' Έκδοσις, Ιερά Βασιλική και Πατριαρχική Μεγίστη Μονή του Βατοπαιδίου Αγίου Όρους, 2003